

Naturskyddsföreningen
Jönköping

Kretsnytt 2026

Kartfjäril andra generationen

Hälsning från styrelsen

Kallelse till kretsstämma 5 mars

Dagordning

Verksamhetsberättelse med bokslut

Preliminärt program 2026

Kära medlem!

Mycket märkligt och oroligt händer just nu i vår värld. Desto större anledning att inte tappa modet och att stå upp för det som är viktigt för oss – det som finns, men inte får försvinna! Har du sett eller hört något tokigt som du reagerar på och vill ändra? Tappa inte modet eller vänd undan blicken utan kontakta oss och låt oss agera tillsammans! Vi behöver dina ögon i naturen.

Är det något du brinner lite extra för – kontakta oss så vi kan hjälpas åt att nå målet. Du vill kanske hjälpa till men vet inte riktigt hur? Välkommen hit! Kanske vill du åka på någon av de inspirationsdagar som ordnas, träffa likasinnade och komma tillbaka med energi, kunskap och lust. Eller bara häng med oss över en fika eller kom med på en utflykt.

Varje inventering, varje samtal, varje insändare och varje handpåläggning till skydd av naturen är en handling av hopp. Vi är många och tillsammans är vi starka. Tillsammans gör vi skillnad. Tillsammans är vi naturens röst.

Vi behövs.

Vi behöver Dig.

Tack för Ditt medlemskap.

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Jönköping

Bli aktiv i Sveriges största miljöorganisation!

Vi vill gärna bli fler aktiva i det lokala arbetet, i styrelsen eller i våra arbetsgrupper. Är du intresserad? Kontakta ordföranden eller någon i styrelsen för mer information!

Se nästa sida för kontaktuppgifter.

Välkommen till mingel för medlemmar och andra nyfikna!

23 april och 16 september, Studieförbundet, Rosenbergsgatan 6, kl. 17:30

Ta chansen att träffa oss i styrelsen och andra medlemmar. Vi bjuder på fika och pratar om natur och miljö och hur vi kan skapa ett grönare och skönare Jönköping.

Vi ses!

Styrelse och arbetsgrupper 2025

Föreningens program och aktiviteter genomförs inom styrelsen eller i ett antal arbetsgrupper som arbetar självständigt under styrelsen. Styrelsen sammanträder regelbundet och ansvarar för föreningens verksamhet och ekonomi. Styrelsen representerar föreningen i olika sammanhang, agerar remissinstans i kommunala frågor med mera.

Styrelsen har haft följande medlemmar: Anna-Karin Holmér, Pia Larsson, Anders Andersson, Jonas Möllerström, Maya Windefors, Moa Hultberg och Gustaf Lennström. Som ersättare har ingått Birgitta Nilsson och som adjungerad under hösten Maria Fyhr Bodin.

STYRELSEN

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

Kretsens officiella e-postadress:

jonkoping@naturskyddsforeningen.se

KONSUMTION och MAT

Verkar för hållbara konsumtions-mönster.

Kontakt: Karin Falk Dreier

Tel: 073-390 86 16

E-post: karin.falk.dreier@gmail.com

FYSISK PLANERING

Huvuduppgift är att yttra sig i planärenden som rör exploatering av mark och vatten inom kommunen.

Kontakt: Pia Larsson

Tel: 070-819 95 87

E-post: pia_larsson@outlook.com

BIOLOGISK MÅNGFALD

Arbetar med att öka kunskapen om naturvärden och biologisk mångfald och följer utvecklingen inom kommunen på området.

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

TRAFIK

Engagemang i Jönköpings kommuns trafikplanering, med särskilt intresse för fotgängares och cyklisters trafikmiljö.

Kontakt: Anders Andersson

Tel: 070-777 03 23

E-post: andersson.byarum@gmail.com

KLIMAT

Huvudsyftet är att lyfta frågor som rör klimatförändringar.

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

NATURSNOKAR

Syftet är att väcka intresset för naturen hos barn 3 -7 år och deras familjer, genom spännande och roliga möten i naturen.

Kontakt: Maya Windefors

Tel: 070-49516 43

E-post: maya.windefors@gmail.com

facebook.com/natursnokarjonkoping

Kallelse till kretsstämma 5 mars 2026

Medlemmarna i Naturskyddsföreningen i Jönköping kallas till kretsstämma.

Alla gamla och nya medlemmar är hjärtligt välkomna!

Lokal: Studieförbundet, Rosenbergsgatan 6, Jönköping. Bottenvåningen.

Torsdag 5 mars kl. 18.00

- Årsmötesförhandlingar.
- Program:
Projektet Götalands skogar presenteras
av Martha Wägéus, skogs nätverket.
- Vi bjuder på fika.

Dagordning

1. Kretsstämmans öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för stämman
3. Val av två justerare för stämman
4. Fråga om stämmans behöriga utlysande
5. Godkännande av dagordningen
6. Verksamhetsberättelse och bokslut
7. Revisorernas berättelse
8. Fastställande av resultat- och balansräkning
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Fastställande av budget för 2026
11. Fastställande av antal styrelseledamöter och suppleanter för 2026
12. Val av kretsordförande
13. Val av ordinarie ledamöter
14. Val av suppleanter
15. Val av revisorer
16. Val av revisorssuppleanter
17. Val av ledamöter i Ingaryds Natur
18. Val av valberedning
19. Motioner och propositioner
 - a) Medlemskapet i Ingaryds Natur
20. Val av ombud till länsstämman
21. Övriga ärenden
22. Kretsstämman avslutas

Verksamhetsberättelsen och bokslutet publiceras på föreningens webbsidor
<http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se>
under **Kretsnytt 2026**

Om du vill ha kontinuerlig information måste vi ha din mejladress. Hör av dig till någon i styrelsen!

Verksamhetsberättelse 2025

Styrelsen för Naturskyddsföreningen lämnar härmed följande redovisning för verksamheten under sitt 71:e verksamhetsår.

Styrelsen

Under året har det hållits åtta protokollförda styrelsemöten samt julavslutning med inbjudna funktionärer i november. Kontakt har skötts via e-post och telefon.

Ordförande

Anna-Karin Holmér

Suppleanter

Birgitta Nilsson

Vice ordförande

Anders Andersson

Revisorer

Hans-Werner Stoffers

Kassör

Pia Larsson

Jan Sidenvall

Ledamöter

Moa Hultberg

Maya Windefors

Gustaf Lennström

Jonas Möllerström

Representanter för Ingaryds Natur

Gustaf Lennström

Birgitta Nilsson

Webbredaktör

Ulrika Gotthardsson

Mötessekreterare

Maya Windefors

Ansvarig Facebook o Instagram

Karin Falk Dreier

Information inför val av styrelsen

Ordförande väljs på ett år, ledamöter väljs på två år, suppleanter på ett år.

I tur att avgå

Anna-Karin Holmér

Pia Larsson

Maya Windefors

Anders Andersson

Jonas Möllerström

Birgitta Nilsson

Medlemsutveckling 2025

Jönköpingskretsen bestod av 1446 medlemmar den 31 december 2025 (som jämförelse hade vi 1465 medlemmar i december 2024).

Redovisning av kretsens sammankomster och aktiviteter 2025

FÖREDRAG I FOKUS

Under året anordnades fem föredrag i samarbete med Jönköpings Stadsbibliotek. Besöksantalet varierade mellan ca 50 och 130 personer.

Anna Froster. Våtmarker – en djupdykning på grunt vatten, 27 januari

Författaren, journalisten och biologen Anna Froster pratade och visade bilder med utgångspunkt från sin bok *Våtmark – en djupdykning på grunt vatten*, som också blev sista årsboken från Naturskyddsföreningen. Hon berättade om den långa resan som våtmarkerna har gjort i svenskarnas medvetanden, från vördade offerplatser till bespottade sumpmarker och vidare till klimathjältar och mångfaldsoaser. Hon berättade om sin egen resa för att komma våtmarkerna inpå livet, från hemmet vid Hornborgasjön till permafrostmossar i norr och lövgrodevatten i söder. Och rättgångssalar däremellan. Anna Froster gav också tips på hur och var man själv kan utforska denna speciella naturtyp.

Peter Alestig. Världen som väntar – vårt liv i klimatförändringarnas Sverige, 25 februari

Sveriges klimat genomgår just nu en snabb förändring. Vintrarna töar bort, skyfallen blir värre och värmeböljorna mer intensiva. Samtidigt målar klimatförändringarna och utfasningen av fossila bränslen om den geopolitiska maktkartan.

I den kritikerrosade boken *Världen som väntar* tecknar klimatjournalisten Peter Alestig en bild av hur våra liv kommer att påverkas av den globala uppvärmningen. I sin bok går han metodiskt igenom vad som troligen händer de närmaste trettio åren på olika områden i vårt land. Hur slår extremvädret mot vår hälsa? Hur påverkas priset på vår mat och värdet på din villa? Hur påverkas Sverige av den globala maktkamp som sker i klimatomställningens spår? Föreläsningen relaterade till boken.

Peter Alestig är klimatredaktör på Dagens Nyheter. Han har länge bevakat frågor om klimat och hållbarhet samt arbetat som Afrikakorrespondent.

Thomas Hahn – Klimatpolitik för alla, 30 september

Hur skapar vi en både rättvis och effektiv klimatpolitik?

Thomas Hahn, docent i samhällsvetenskaplig miljöforskning/ekologisk ekonomi på Stockholm Resilience Centre och som driver forskningsprogrammet Fairtrans (Fair Transformations to a Fossil-Free Future) gav ekonomiska perspektiv på klimatomställningen och redogjorde för sambanden mellan teknisk utveckling, globalt fotavtryck, natur- och råvarutillgångar, rekyleffekter, ekonomisk tillväxt och välfärd.

En hållbar trafik kommun. Hur gör vi Jönköping trevligare och grönare?

4 november

Olle Gustafsson, projektledare i hållbart resande i kommunen berättade tillsammans med kollegorna Julia Cederbrant och Mattias Karlsson om kommunens trafikstrategi och kommuninvånarnas resvanor och attityder till olika färdslag. Kommunen har arbetat med att ta fram en långsiktig trafikstrategi. Som underlag används bl.a. material från nyligen genomförda attityd- och resevanundersökningar. Opinionen bedöms som övervägande positiv för en minskad biltrafik till förmån för ökad kollektivtrafik och cykling.

Kommunen följer också utvecklingen i städer som gått före med delvisa eller mer radikala trafikomläggningar, t ex Oslo, Barcelona och Gent. Inspiration från nämnda europeiska exempel kan i delar förmodligen appliceras i Jönköping, men unika geografiska förutsättningar kräver lokal anpassning och kreativitet.

Utrymmesbegränsningen är en stor utmaning. Länsstyrelsen har i sin granskning av kommunens översiktsplan påtalat att riksintresset E4 inte får belastas med mer lokal trafik.

Berit Arheimer. Kampen om Vattnet – dåtid, nutid och framtid, 18 nov

Vattnet är grunden för allt liv och det samhälle vi människor skapat. Här togs vi med på en resa genom tid och rum som förklarade hur vi människor påverkat vattnet i Sverige de senaste 200 åren. Vi diskuterade även framtida hot och möjligheter att undvika för mycket, för lite eller för smutsigt vatten i vår närmiljö. Hoten för Vättern utgörs främst av förhöjd vattentemperatur, tillförsel av näringsämnen via enskilda avlopp, utsläpp av PFAS och gruvplaner i Norra Kärr.

Dr. Berit Arheimer, professor i Hydrologi vid SMHI, har arbetat med lokala, nationella och internationella vattenfrågor i 30 år, bl.a. genom att använda modellberäkningar för att utvärdera effekter av politiska beslut. Resultaten används i utredningar, prognoser/varningar, klimatanpassning och för bättre samverkan mellan olika intressenter inom olika avrinningsområden. För Motala ströms avrinningsområde genomförs t.ex. övningar med representanter för 16 aktörer vid händelse av akut extremöversvämning. Statistik visar att extrema flöden främst inträffar i börja av året. Långsiktigt är torka och brist på vatten ett vanligare problem.

KLIMAT

Kontaktperson för Naturskyddsföreningens klimatgrupp har varit Anna-Karin Holmér. Naturskyddsföreningen och Studieförbundet har nära samarbetat och gemensamt planerat för Café Planets verksamhet i Jönköping under hela 2025. Karin Falk Dreier från kretsen och Anna Adolfsson, Studieförbundet, har ansvarat för Café Planetkvällarna under 2025.

Café Planet

Studieförbundets arrangemang **Café Planet** - en mötesplats för dig som är intresserad av klimat- och miljöfrågor erbjuder information och diskussioner om hållbar utveckling. Café Planet har haft åtta träffar under 2025. Arrangemanget har varit uppskattat av många och några personer har varit återkommande varje gång. Årets teman på Cafékvällarna har bl.a. varit matlagning, textil lagning, skräpslöjd och odling. Cafékvällen i december med tema julslöjd anordnades tillsammans med den nystartade föreningen Slöjdarna i Jönköping.

Klimatveckan - Tillsammans för en hållbar framtid

Länsstyrelsen anordnade 13-19 oktober ett flertal aktiviteter under klimatveckan.

Anna-Karin, Pia och Maria deltog i *Klimatkonferensen*. Pia deltog även i konferensen *Värdering av ekosystemtjänster i stadsplaneringen* som anordnades som uppföljning till arbetet med en grön handlingsplan.

Klimatgruppen

Klimatgruppen har startat en serie träffar som kallas **Klimatprat**. Träffarna ska ge möjlighet till fördjupade kunskaper i klimatfrågan. Samtal kring Klimatpolitiska rådets rapport är en utgångspunkt.

KONSUMTION och MAT

Arbetsgruppen är löst sammansatt och arbetar främst med frågor inom riksföreningens Handla Miljövänligt-nätverk. Karin Falk Dreier är kontaktperson.

Green Action Week/Miljövänliga veckan

Den 30 augusti anordnade Jönköpingskretsen tillsammans med länsförbundet upptaktsträffen för Green Action Week på temat **Max 5** med fokus på modeindustrin och vår konsumtion av kläder. Den hölls i Sofiagården i Jönköping. Resonans retorikbyrå höll en workshop i klimatretorik och Karin Kruse från Rikskansliet deltog och höll föredrag om textilproduktion och textilkonsumtion. Cirka 25 deltagare från Jönköpings och Kronobergs län.

Mat, Mark & Mångfald - Bussutflykt

Malmökretsen tog initiativ till ett samarbete över fem regioner i Sverige: Gävleborg, Skåne, Östergötland, Västra Götaland och Jönköpings län. Projektet bestod i att fem bussar i de olika regionerna besökte två lokala lantbruk, ett ekologiskt och ett konventionellt.

I Jönköpingskretsen besökte vi den 28 augusti Söderlinds Ekologiska Grönsaker och deras granne Långhults gård, där det bedrivs konventionell nötköttsuppfödning. De båda gårdarna har ett spännande samarbete, där spillning från djuren och rester från odlingarna går in i ett system och bildar biogas som värmer upp växthusen.

Restprodukten från processen blir gödsel till åkrarna. På lantbruken diskuterades matproduktion och matsystem i syfte att dela kunskap och stärka individers möjlighet att påverka på lokal nivå för att skapa en hälsosam livsmiljö. Då utflykten anordnades under den nationella beredskapsveckan stod även det perspektivet i fokus. 40 personer deltog. Maya Windefors och Erik Dreier från kretsen var guider under dagen. Vi fick även avnjuta lunch och fika som levererades från Flättinge Gårdscafé.

BIOLOGISK MÅNGFALD och NATURVÅRD

Under året har Anna-Karin Holmér, och Moa Hultberg representerat kretsen i det kommunala **Naturvårdsrådet**. Pia Larsson har deltagit vid två och Maria Fyhr Bodin vid ett tillfälle under hösten. Mötena leds av kommunekologen Sandra Broström. Sex möten har hållits under året. Under dessa möten informerar sakkunniga om olika naturvårdsaktiviteter inom Jönköpings kommun. Även information om detaljplaner ingår.

Biparadiset Rödjorna

Invigning av Biparadiset den 22 maj regnade bort. Kretsen beslutade att ställa in sina aktiviteter på grund av hällregnet.

Mer naturvårdsarbete

Under Håll Sverige rent-dagen medverkade vi med information och aktivitet på temat PFAS.

Projekt Visningsträdgård med inhemska växter

Inom Naturskyddsföreningen har under året bedrivits ett erfarenhetsutbyte kring Hållbar stadsutveckling och en kampanj för Biologisk mångfald – Naturkrisen. Båda har bidragit till att kretsen funderat på hur den biologiska mångfalden kan bibehållas och helst öka i stadsmiljön. En inspirationskälla har varit Lunds universitets Hållbarhetsvecka våren 2025 då ett webinarium genomfördes på tema *Stadens trädgårdar – så kan de gynna biologisk mångfald i en förtätad stad*.

Forskaren Anna Persson lyfte fram hoten mot den biologiska mångfalden, såsom förändrad markanvändning, invasiva arter, överexploatering, föroreningar och klimatförändringar. Hon påpekade dock att städer kan hysa ovanliga arter i kvarvarande fickor av natur, i gamla träd, i stora och gamla parker och i ruderatmark. Mål om artbevarande i städer och tätorter finns i Konventionen om biologisk mångfald och i EU:s naturrestaureringsförordning som är gällande i Sverige.

Ett intressant faktum är att 47 % av städers grönytor består av privata trädgårdar, bostadsgårdar och kolonilotter (SCB:s statistik). Dessa trädgårdar formas av trender och personliga ideal. För den biologiska mångfalden av insekter, fjärilar, småfåglar och småkryp spelar valet av växtarter en viktig roll liksom storleken på trädgården. För små tomter rymmer inte stora träd och buskar.

Som trädgårdsägare kan vi erbjuda mat och skydd till många arter. Men alla blommor är inte mat, framhöll Christel Kvant, trädgårdsskribent, under webinariet. Många populära blommor, exempelvis rosor och dahlior, är tätt fyllda utan synliga ståndare och ger inte insekterna något. Men både rosor och dahlior har sorter med öppna blommor och det finns gott om andra blommor att välja av. Var vi köper våra växter spelar roll, inhemska växter och fröer är oftast mer gynnsamma för djurlivet och innehåller mindre av bekämpningsmedel. Något vi är okunniga om är fjärilarnas livscykel och vilka värdväxter som olika arter föredrar. Få känner till att brakved är värdväxt till vår nationalfjäril citronfjärilen.

Sammanfattningsvis ser kretsen att det finns en potential att öka den biologiska mångfalden i privata trädgårdar och bostadsområden i stadsmiljön och i tätorterna. Något som skulle vara värdefullt med tanke på att Jönköpings kommun har ett underskott på grönytor i stadsmiljön.

Kretsen har tagit upp frågan i Naturvårdsrådet och fört en diskussion med Camilla Lagerstedt, ansvarig för skötseln av Rosenlunds rosarium. Idén om att skapa en mindre visningsträdgård i anslutning till Posses park med inhemska växter som gynnar pollinatörer och fjärilar har förts fram. Syftet är att visningsträdgården ska ge inspiration och sprida kunskap till allmänheten om **biologisk mångfald** och hur man i sin egen trädgård eller på en innergård kan välja växter som gynnar pollinatörer och andra viktiga arter. Projektidén har bemötts positivt och kommer att vidareutvecklas under 2026.

Favoriter bland pollinatörer – dock inga inhemska växter

Bekämpning av invasiva arter - Biparadiset Rödjorna/Hallby

I vårt arbete för biologisk mångfald arbetar kretsen tillsammans med Jönköpings kommun genom att ta bort invasiva växter i Biparadiset i Rödjorna/Hallby. Dels vill vi sprida information om invasiva arter och hur dessa rapporteras in, dels vill vi främja våra vilda pollinatörer och andra insekter, växter och fåglar som trivs i denna typ av ängsliknande miljö.

Under 2025 har vi vid fyra tillfällen bekämpat de invasiva växterna Blomsterlupin och Kanadensiskt gullris vid Biparadiset. Tyvärr har markbearbetningen som Jönköpings kommun genomfört resulterat i att den fina vattenspegeln i botten av området har försvunnit. Vi hoppas att det är tillfälligt, men kommer annars att verka för att kommunen återställer denna på lämpligt sätt. Vid första tillfället i slutet av april grävdes lupinplantor upp och vid nästa tillfälle i slutet av maj plockade vi lupinblomställningar och tog bort nya, självsådda lupinplantor. Tredje och fjärde tillfällena, i augusti-september, röjdes kanadensiskt gullris och några senkomna lupinblommor och fröställningar. Totalt blev det uppskattningsvis ca 40 säckar som kommunen hjälpte oss att forsla bort.

Detta var andra året som vi genomförde detta. Arbetet kommer fortsätta kontinuerligt och vi fotodokumenterar resultatet, se före/efter-bilder nedan. Alla medlemmar är varmt välkomna att hjälpa till, antingen tillsammans vid de tillfällen som anges i

kalendariet, eller på egen hand. Se bara till att lägga växtdelarna i väl förslutna påsar och sortera som brännbart för att undvika spridning!

Vänstra bilden från 2024. Vi har rensat på den borte sidan, men det finns fortfarande mycket lupiner kvar på området närmast kameran. I botten av gropen finns en igenväxt liten vattensamling.

Högra bilden från 2025. Kommunen har blottlagt sanden för att bin och insekter ska kunna komma åt att bygga bon. Till höger i bild syns att man har skapat en "vägg" för att ge svalor möjlighet att bygga bo. Kullar täckta av sand har byggts upp i botten. Tyvärr har vattensamlingen i botten dränerats. De blottlagda ytorna kommer sås in med lämpliga ängsblommor.

Biologiska mångfaldens dag firades både på Kulturhuset på Tändsticksområdet i Jönköping den 17 maj och i Huskvarna Folkets park den 18 maj. I Jönköping bidrog Gustaf Lennström med ett inslag om ätbara vilda växter och medicinalväxter m.m. I Huskvarna informerade vi om biologisk mångfald bl. a med hjälp av Naturfalken. Några bokpriser delades ut till yngre deltagare.

Guidade vandringar

Den 22 mars anordnade kretsen en guidad tur på **Konungsö mosse** under ledning av Tomas Fasth. Turen lockade många trots det svårvandrade underlaget. Mark- och miljödomstolens avslag på Neovas ansökan om att bryta torv var säkert en anledning till intresset.

Den 12 april gick färden till **Långhult/Svensjö**, där några boende berättade om sina farhågor inför den planerade vindkraftparken och visade bilder och guidade runt i närområdet intill byn. De 13 familjerna känner att de blir omringade av 260 meter höga vindkraftverk som blinkar och bryter tystnaden.

Liekurs på Ingaryd

Den 31 juli anordnade Ingaryds Vänner en heldags liekurs under ledning av Slättergubben. Kretsstyrelsen beslutade att subventionera avgiften för intresserade medlemmar, då avgiften var hög. Två medlemmar deltog.

Skog

Naturskyddsföreningen i Jönköping har yttrat sig över **Svenska kyrkans skogsutredning**. Utredningen välkomnas och föreningen är mestadels positiv, men det finns saker att utveckla. Bl.a. bör regelverket förtydliga hur lokala församlingar ska involveras när det planeras åtgärder i skogen. Svenska kyrkan bör ställa om hela sitt

skogsbruk till naturnära metoder och skydda minst 30 % av sina skogsarealer med frivilliga avsättningar och formellt skyddade skogar. Vi vill att Svenska kyrkan är föregångare och tar täten till ett hållbart skogsbruk.

Naturskyddsföreningen har tagit fram en **Handlingsplan för Götalands skogar**. Jönköpingskretsen lämnade i januari 2025 in sina synpunkter på det förslag som var ute på remiss.

TRAFIK

Cykelutflykter

Trafikgruppen har under året ordnat två cykelutflykter, där vi under en trevlig cykeltur med medhavd fika, också haft en medveten och kritisk blick på cykelinfrastrukturen, cykelbanor, skyltning etc. Cykelturerna resulterade i ett antal synpunkter på framförallt bristfällig skyltning som vidarebefordrades till kommunens trafikplanerare. Tillsammans med Trafikkontoret och Stadsbiblioteket i Jönköping planerade vi och genomförde under hösten en presentation och diskussion om den framtida trafikmiljön i Jönköping.

FYSISK PLANERING

Föreningens främsta intresseområden när det gäller planfrågor rör naturvärden, men även samhällsplaneringsfrågor som infrastruktur, bebyggelseutveckling, kollektivtrafik, cykelvägar etc. tas upp. Yttranden i överklagningsärenden och planfrågor kräver ofta mycket tid för att sätta sig in i frågor, delta i samrådsprocesser och att skicka in skriftliga synpunkter. Vi måste därför begränsa oss i urvalet av planer. Våra yttranden finns att tillgå på kretsens hemsida.

Kålgården 1:1 m.fl.

Under året har flera detaljplaner omarbetats efter samrådsskedet och ändringar presenterats i granskningsskedet. Den mest omfattande planen gäller Kålgården 1:1 m.fl. som tidigare benämndes Charaden 10 m.fl. Ett informationsmöte hölls den 20 februari, där Anna-Karin Holmér och Pia Larsson deltog.

Efter fyra år av huvudbry för att försöka tillmötesgå alla inkomna invändningar mot detaljplaneförslaget valde kommunen att presentera ett omarbetat förslag till detaljplan i två etapper. Huvudsyftet är fortfarande att få till stånd en genomfartsgata för biltrafik, vilket har tydliggjorts genom att man i den nya översiktsplanen pekat ut John Bauersgatan som en viktig huvudgata för att sammanbinda stadsdelar. De många tillkommande utredningarna efter samrådstiden bekräftar farhågorna om att genomförandet av planen riskerar att skapa nya problem.

Etapp 1: Kretsen har särskilt tagit upp att planförslaget inte står i samklang med kommunens prioriterade mål för hållbarhetsarbetet, och att det inte finns en enda busshållplats på hela området, vilket är uppseendeväckande. Vi har föreslagit att stomlinje 3 få en ny sträckning från Tullportsrondellen via Kålgårdsgatan/Nydalsgatan till bussgatan utmed Östra Strandgatan och att åtminstone en busshållplats anläggas.

Bilder från kommunens planhandlingar

Etapp 2: Föreningen menar att genomförandet av planförslaget skulle påverka stora delar av Kålgårdsområdet inklusive den känsliga naturmiljön. Både naturreservatet Rocksjön och de områden som är högt naturvärdesklassade riskerar att förstöras för all framtid. En rad utredningar har gjorts med klargörande insikter om markförhållanden, grundvatten, föroreningar och översvänningsrisker. Att framtida klimat kommer att innebära mer nederbörd finns insikter i, men motsvarande medvetenhet om vad som händer vid varmare klimat, torrår och värmeböljor saknas. Troligen främst på grund av det allt varmare klimatet växer Rocksjöområdet våtmarker igen med hög hastighet. Reservatsförvaltningen i kommunens regi måste nu till största delen ägnas åt borttagning av sly.

Kunskapen om våtmarkers betydelse för klimatet och den biologiska mångfalden har vuxit i samhället. Torvbrytning ifrågasätts och har förbjudits i flera länder. I planförslaget med bilagor finns uppgifter som sammantaget pekar mot påverkan på Rocksjöområdets våtmarker och naturmiljö. Inget nämns dock om följderna av att byta ut delar av det 10 meter tjocka torvlagret under Kålgården mot annat material. Något som är nödvändigt speciellt under det tilltänkta vägområdet och kommer att medföra betydande koldioxidutsläpp när torven bryts ner.

Naturreservatet Rocksjön har dubbla syften; att upprätthålla den höga biologiska mångfalden i våtmarks-, vatten- och skogsområde samt att tillgodose stadens och kommunens invånares och besökares behov av rekreations- och friluftsområden i naturområden av ursprunglig karaktär. Den ursprungliga karaktären är på väg att suddas ut. Med en genomfartsgata intill reservatet förstörs naturmiljön för flera arter som t.ex. den unika arten glansskivsnäcka. Reservatsområdets habitat förminskas för exempelvis mindre hackspett, som är en signalart för rik biologisk mångfald. Den gröna oasen för friluftslivet försämras avsevärt med en genomfartsgata strax intill. I en av bilagorna till detaljplanen finns tydligt angivna en rad konsekvenser för John Bauers park av att anlägga en ny gata.

Naturskyddsföreningen kan inte se behovet av en genomfartsgata. All erfarenhet talar för att fler vägar alstrar mer trafik. Den nya gatan befaras skapa ytterligare köer och proppa igen rondellerna på ömse sidor än mer. Rondeller som inte tillfredsställande sväljer dagens trafik. John Bauersgatan beräknas avlasta Odengatan 10 % av dagens trafik och Östra Strandgatan lika mycket, 10 %. Risken är dock stor att en bekväm smitväg skulle locka fler bilister till de centrala delarna av Jönköping. Om kommunen

i stället skulle leva upp till intentionerna i sitt hållbarhetsarbete skulle kommande trafikstrategi satsa än mer på cykel- och kollektivtrafik. Med tillgänglig busstrafik inom gångavstånd skulle fler invånare på Kålgården välja buss och på sikt bidra till minskad biltrafik inom och genom området.

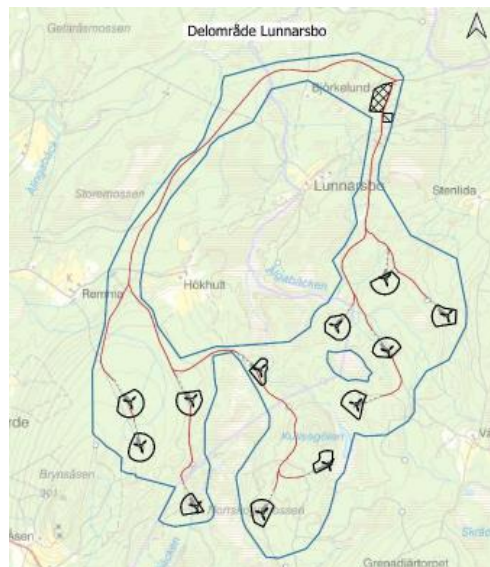
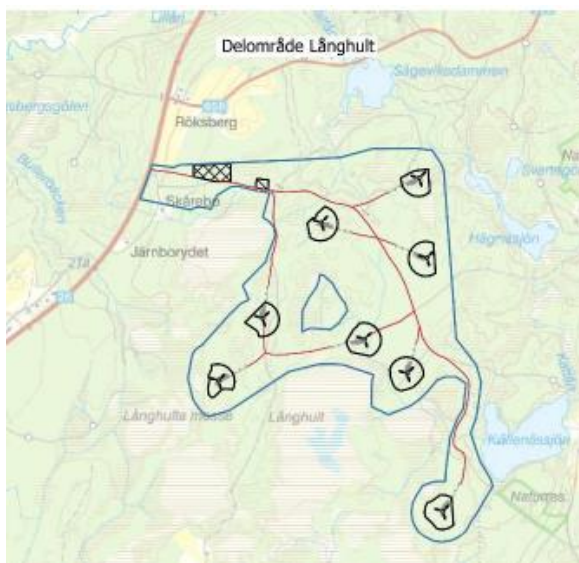
Läs gärna hela yttrandet på vår hemsida!

Fägrida 1:6 och 1:13 – Konungsö mosse

Det finska företaget Neova ansökte om tillstånd till vattenverksamhet och torvtäkt på Konungsö mosse. I mitten av december 2024 kom domen från mark- och miljödomstolen med det glädjande beskedet – avslag på ansökan om torvbrytning på Konungsö mosse. Företaget, som ägs av finska staten, överklagade till mark- och miljööverdomstolen (MÖD). I april kom mark- och miljööverdomstolens beslut att inte ge prövningstillstånd för Neovas överklagan på avslaget om torvbrytning på Konungsö mosse. Tidigare beslut ligger alltså fast.

Kretsen har också lämnat synpunkter på ett samrådsunderlag angående ansökan om förlängt torvbrytningstillstånd i **Norra Hökhult** i december. Tillstånd avstyrks.

Vindpark Långhult

Fred. Olsen Renewables har ansökt om tillstånd för uppförande och drift av upp till 20 vindkraftverk inom delområdena Långhult och Lunnarsbo med en totalhöjd om maximalt 270 meter. I de tidigare samrådshandlingarna som kretsen yttrat sig över var antalet 30 vindkraftverk. Till ansökan har fogats miljökonsekvensutredning som bl.a. bygger på ett antal inventeringar av naturmiljö, fåglar och fladdermöss. Föreningen har lagt en del tid på att studera handlingarna noggrant och särskilt försökt uppdatera inventeringarna.

Tokebo Vindpark

EnBW Sverige AB inbjöd till samråd i februari inför en ansökan om tillstånd för maximalt fem vindkraftverk i ett område fyra kilometer norr om Bottnaryd, beläget både i Jönköpings och Mullsjö kommuner. Utredningsområdet ligger på en plåta

dominerad av barrskog med inslag av blandskog, mossar och mindre ängsmark. Gustaf Lennström representerade kretsen vid samrådet. Ingen större påverkan på naturmiljön befaras. Inga protester från grannar noterades.

Hållbar stadsutveckling

Under året har Rikskansliets digitala erfarenhetsutbyte Hållbara städer/stadsutveckling fortsatt och delats upp i tre områden: Skriftlig underlagsrapport för Naturskyddsföreningens policy och vägledning om Hållbar stadsutveckling, webinariegrupp och bibliotek. Pia Larsson har deltagit för kretsen och bidragit marginellt till underlagsrapporten och medverkat i webinariegruppen.

Huvudredaktör för underlagsrapporten är Lotta Lanne från Norrköpingskretsen.

Som utgångspunkt har använts *Strategi för en grön, artrik och hållbar stad*, Stadsplanerings-gruppen i Göteborg respektive *Vägledning för hållbar stadsbyggnad*, Naturskyddsföreningen i Stockholms län samt en kortfattad lista över "Detta vill vi", Norrköpingskretsens Plangrupp. När dokumentet är klart kommer det att processas inom föreningen.

Under tiden ordnas några webinarier fristående från underlagsrapporten, som hjälp och inspiration för kretsar. Hittills har inom projektets ram ordnats två webinarier under hösten. 1) Stadsplaneringsgruppens i Västerås *arbete med yttranden i planärenden*. 2) Projektet *Mikroskog* i Malmö från idé till genomförande. Ytterligare ett webinarium har planerats för genomförande i februari 2026. 3) *Vad ska vi tänka på när vi granskar planer och projekt? Vilka olika aspekter tas upp i yttranden och aktioner?* Det kommer att innehålla tre exempel på olika planärenden som kretsar arbetar med. Jönköpingskretsen bidrar med ett exempel.

Natursnokarna

Natursnokarna är en verksamhet för barn i åldern 3 - 7 år tillsammans med föräldrar eller någon annan vuxen. Tanken är att tillsammans upptäcka naturen och väcka intresse för natur och miljö. Under 2025 har Samuel Grennhag varit ansvarig snokledare och genomfört en träff vid kanten av Åsasjön den 13 april. Det letades vårtecken, spanades på små insekter och en padda.

Tyvärr har verksamheten inte kunnat fortsätta på grund av bristande tid för inblandade snokledare. Vi hoppas kunna engagera fler personer.

Ingaryds Natur

Föreningen Ingaryds Natur äger fastigheten Ingaryd som till största delen är naturreservat som sköts av länsstyrelsen. Gården inkluderar diverse byggnader, betes- och hagmarker som utarrenderas till lantbrukare för naturbete, och ett större skogsområde.

Efter att Huskvarnakretsen revitaliserats har nuvarande stadgar ansetts kunna ligga till grund för verksamheten. Dock har stadgefrågan under slutet av året åter aktualiserats av Ingaryds Vänner.

ÖVRIGA AKTIVITETER

6 mars - Kretsens årsstämma

Årsstämman gästades av Mattias Bokinge som visade djur- och naturbilder från länet på temat vatten. Anna-Karin Holmér omvaldes till ordförande.

7 maj och 29 september – Medlemsmingel

Mingelträffarna har resulterat i kontakt med ett par medlemmar som fått inblick i föreningens arbete och eventuellt kan tänka sig ett större engagemang.

8 april - Årsstämma i Ingaryds Natur

Årsstämman genomfördes på Ingaryds gård. Pia Larsson, Anna-Karin Holmér och Ola Hellman var kretsens ombud på stämman. Jan-Olof Berlin valdes till ordförande i Ingaryds Natur.

13 maj - Digital rikskonferens om fördelning av medlemsavgift/grundbidrag

Kassören Pia Larsson deltog i ett digitalt möte för att diskutera förslag om förändrad fördelning av grundbidrag från rikskansliet till kretsar och länsförbund. En intern arbetsgrupp i föreningen hade studerat ekonomin hos kretsar och länsförbund och konstaterat att många hade god ekonomi på grund av donationer och fastigheter medan andra hade det mer knapert. Några kretsar hade frivilligt avstått från grundbidrag. Frågan skulle diskuteras på riksstämman i Gävle för senare beslut under hösten. Beslutet har landat i att grundbidrag per betalande medlem sänks från 20 till 17 kronor för kretsarna. För Jönköpingskretsens del innebär detta att 95 % av tidigare bidrag kommer att betalas ut.

19 maj - JLT Trafikförsörjningsprogram 2025-2040

Region Jönköpings län och länets kommuner bjöd in till samråd om Framtidens kollektivtrafik - hur vi utvecklar kollektivtrafiken fram till 2040.

Naturskyddsföreningen deltog med flera intresserade i och utanför styrelsen. Intresset från allmänheten var obefintligt.

9 augusti - Omfamna Vättern

Vi var med och omfamnade Vättern i en manifestation för att värna vårt dricksvatten mot hoten från gruvplaner, PFAS och utökade övningsskjutningar.

26 november - Julavslutning

Som tack för goda insatser under det gångna året inbjöd styrelsen alla som på något sätt bidragit till kretsens arbete att delta i den sedvanliga julavslutningen. Denna gång på restaurang La Locandiera.

6 december - Regional konferens om Naturrestaureringsförordningen

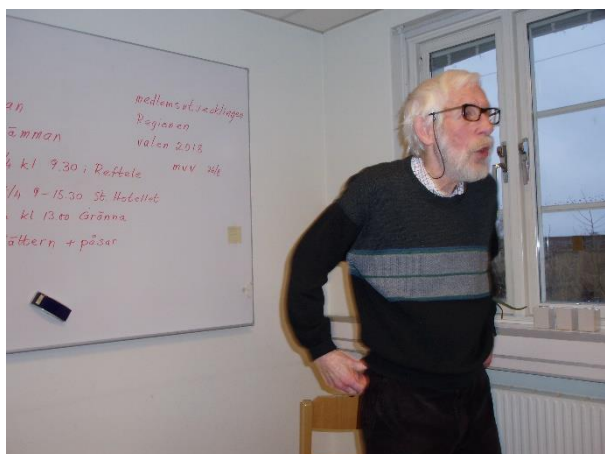
Den 28 oktober anordnade Rikskansliet en digital konferens om föreningens deltagande i arbetet med att upprätta en nationell plan för att restaurera natur. En genomgång av respektive ämnesområde gjordes av föreningens sakkunniga liksom de synpunkter som lämnats. Pia lyssnade och försökte greppa helheten.

Den 6 december ordnade länsförbundet och Rikskansliet en Regional träff för Götaland på Hotell Högland i Nässjö om Sveriges plan för att restaurera natur. Fördjupade diskussioner, om hur vi kan bidra till att växla upp arbetet med restaurering i Sverige, kändes något villrådiga. Inspirerande presentationer av Skogsgruppens och Emåförbundets arbete redovisades. Anna-Karin och Pia deltog.

Samarbete med andra naturinriktade föreningar

Kretsen söker gärna samarbete med andra föreningar med natur- och miljöintresse. Under året har kretsens medlemmar kunnat delta i Bankeryds- och Huskvarna-kretsarnas samt Ingaryds Vänners programverksamhet. Fågelklubben, Botaniska Sällskapet, Strömsbergsföreningen, Gränna skogsgrupp, Kooperativa butiken Bikupan och Friskis & Svettis är andra samarbetsparter.

Under året har Huskvarnakretsens mångåriga styrelsemedlem Bengt Ohlsson avlidit. Kretsen har hedrat hans minne genom en gåva till trädprojekt i Afrika.

Bengt under ett trekretsmöte 2017.

REPRESENTATION

Riksföreningen

Anna-Karin Holmér deltog vid riksstämman i Gävle 13-15 juni.

Gustaf Lennström deltog i november i Engagemangshelg på Naturskyddsföreningens Rikskansli på Åsögatan i Stockholm.

Anna-Karin och Pia har deltagit i zoomkonferenser på temat Spaning.

Länskontakt Handla Miljövänligt

Nätverket Handla Miljövänligt är öppet för alla intresserade medlemmar i hela landet. Varje län har en kontaktperson för nätverket. Marianne Frick, Vaggerydskretsen, är länets kontaktperson.

Naturskyddsföreningens länsförbund i Jönköpings län

Lars Lindfors, Nässjöskretsen, är ordförande i styrelsen. Från Jönköpingskretsen ingår Richard Almers, Anton Lindberg och Joel Svensson i styrelsen. Länsförbundet anlitar Bosse Bergenholtz från Värnamokretsen som verksamhetsutvecklare. Länsförbundets årsmöte anordnades av Gislavedskretsen den **5 april** och var förlagt till Hotell Nissastigen. En mycket intressant presentation av Gislaveds Energipark genomfördes av representanter för Gislaveds Energi.

Marianne Frick och Lars Lindfors, länsförbundets styrelse.

Marianne blev invald i riksstyrelsen 2025.

Den **22 november** anordnades en kretsstyrelsekonferens/temadag i Nässjö på tema Valupptakt. Anna-Karin Holmér deltog för kretsen. Kollektivtrafiken i länet var en fråga som engagerade flera.

Föreningen Ingaryds Natur

Birgitta Nilsson och Gustaf Lennström har under året varit Jönköpingskretsens representanter i styrelsen för föreningen Ingaryds Natur. En plats är vakant. Birgitta har överlämnat kassörssysslan till Andreas Lindberg, Ingaryds Vänner.

Tabergsgruvan

Kretsen samarbetar med Tabergs gruvguider, en avknoppning från Naturskyddsföreningen. I gruvan arrangeras bland annat gruvvisningar och det finns ett geologirum och ett fladdermuseum i gruvgården. Gruvguidningarna har numera också utvidgats till ett övre bergrum sedan en spiraltrappa inmonterats.

Vill du bli gruvguide? Kontakta Hans Fransson, 072-312 45 54. Webbadress till gruvan: <http://www.tabergsgruvan.se>

Ingaryd

Ingaryds gård, som ägs av Jönköpings- och Huskvarnakretsarna via föreningen Ingaryds Natur, har ett naturreservat med stor artrikedom. Aktiviteter ordnas av Föreningen Ingaryds Vänner. Kontaktpersoner är Roland Gunnarsson, 070-389 27 29. www.ingarydsvanner.ingaryd.se och www.ingaryd.se

Studiefrämjandet

Kretsen samarbetar med Studiefrämjandet, där Naturskyddsföreningen är medlemsorganisation.

KOMMUNIKATION

Vi har under året kommunicerat med medlemmar och allmänhet genom Kretsnytt, medlemsbrev en gång per månad, hemsida, Facebook och Instagram. Hemsidan har under hösten fått ett nytt utseende. Webbredaktören Ulrika Gotthardsson har tillsammans med Karin Falk Dreier och Moa Hultberg analyserat målgrupper och syfte med vår kommunikation till de 1450 medlemmarna (inkl. familjemedlemmar). Webben har 1500 besök per år, på Instagram har vi 459 följare och på Facebook ca 700. Medlemsbreven når flest och har ökat under året till 893 e-postadresser. En del insatser har gjorts under hösten för att nå fler och det är möjligt att via hemsidan prenumerera på medlemsbrevet.

För att få månadsbrev måste du ge oss din e-postadress!

Kontakta någon i styrelsen, eller prenumerera via hemsidan.

Naturskyddsföreningen
Jönköping

Naturskyddsföreningen i Jönköping

BOKSLUT FÖR ÅR 2025

Behållning vid årets början

Kassa		0,00	
Bankkonto	217 635 032	85 495,53	
SHB Räntefond	945 871 465	40 492,84	1)
Summa		125 988,37	125 988,37

Inkomster

Grundbidrag Naturskyddsför. Riks	25 560,00	
Räntor	0,00	
Värdeändring Räntefond	<u>1 052,36</u>	
Summa	26 612,36	26 612,36

Utgifter

Mötesverksamhet	-6 745,07	
Föredrag i Fokus	-3 661,00	
Reseersättningar/Kursavgifter	-1 614,38	
Utfärder inkl. Natursnokar	-4 000,00	
Porton/Kuvert m.m.	-132,00	
Papperstryck	-1 000,00	
Bankkostnader	-1 990,00	
Övriga kostnader	-3 385,00	
Summa	-22 527,45	<u>-22 527,45</u>

Överskott **4 084,91**

Årets resultat **4 084,91** **4 084,91**

Behållning vid årets slut

Kassa		0:00	
Bankkonto	217 635 032	88 528,08	
SHB Räntefond	945 871 465	41 545,20	2)
Summa		130 073,28	=====

Räntefond

1) Marknadsvärde 2025-01-01: 40 492,84

2) Marknadsvärde 2025-12-31: 41 545,20

Ökning: **1 052,36**

Jönköping 2026-01-19

Naturskyddsföreningen i Jönköping

Anna-Karin Holmér
Ordförande

Pia Larsson
Kassör

Naturskyddsföreningen

Preliminärt program 2026

Kontrollera aktuell dag, tid och plats i kalendern på webbplatsen [Naturskyddsföreningen Jönköping](http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se)

14 jan	Klimatprat. Inför valet – vilka frågor ställer vi till partierna?
19 jan	Café Planet – planering av vårens program.
3 feb	Föredrag i Fokus. Hur löser vi framtidens energiförsörjning? Tomas Kåberger.
17 feb	Café Planet – Mat & Prat: Bönor o linser. I samarbete med Bikupan. Ekhagskyrkan.
5 mars	Årsstämma med Jönköpingskretsen.
24 mars	Café Planet – Körsång med Bodil Bendixon m.fl. Ekhagskyrkan.
14 april	Föredrag i Fokus. Klimatutmaningen, behovet av att städa koldioxid. Mattias Fridahl
15 april	Årsstämma med Ingaryds Natur på Ingaryds gård i Tenhult.
19 april	Länsförbundsstämma i Mullsjö.
21 april	Café Planet – Aktivt hopp. Hur möta samtidens utmaningar?
23 april	Mingel och Exkursion till Rocksjön. Anmälan krävs.
10 maj	Bekämpning av invasiva arter i Biparadiset Rödjorna/Hallby.
12 maj	Café Planet – Bokashi. Workshop i samarbete med Idé- och Uppfinnarföreningen.
23 maj	Kulturhuset uppmärksammar Biologiska mångfaldens dag.
24 maj	Evenemang i Huskvarna Folkets park på tema FörVilda Folkets park.
31 maj	Bekämpning av invasiva arter i Biparadiset Rödjorna/Hallby.
13-15 juni	Rikskonferens i Umeå
27 juni	Rosens Dag – Information om biologisk mångfald i trädgården.
9 aug	Bekämpning av invasiva arter. Rödjorna/Hallby.
20 aug	Studiebesök ekologisk stadsodling och snittblommor. Munksjöstranden.
22 aug prel.	Regional upptakt för Miljövänliga veckan på tema Kläder – Max 5.
6 sept	Bekämpning av invasiva arter i Biparadiset Rödjorna/Hallby.
16 sept	Medlemskväll/Mingel för medlemmar och andra nyfikna.
11–20 sept	Skogs dagar. Aktiviteter planeras troligen till någon av helgerna.
26 sept -4 okt	Miljövänliga veckan, vecka 40. Tema Max 5 (klädesplagg).

Nationella kampanjer

16 mars–23 april	Operation: Rädda bina	25 september–13 november	Max 5
18 april	Klädbytdagen	26 september – 4 oktober	Green Action Week (vecka 40)
4 maj–oktober	Valkampanj		/Miljövänliga veckan
11–20 september	Skogsdagarna		

Se vår hemsida för mer information:

<http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se>

Följ oss på sociala medier:

 Naturskyddsföreningen Jönköping
 @natur_jkpg

Fler aktiviteter på tema natur och miljö: Som medlem är du också välkommen att delta i en rad olika aktiviteter i andra lokalföreningar samt på läns- och riksnivå. Du kan söka på Naturskyddsföreningens webbplats [Kalender – Naturskyddsföreningen](http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se).

Aktiviteter på INGARYDS GÅRD Se www.ingarydsvanner.ingaryd.se
TABERGSGRUVAN Se <http://www.tabergsgruvan.se>